

her iki, rienin zirvesinde mütemerkiz kesafetler sebebiyle sâhayı teneffüsü tazyik ettiği ve vaziyeti umumiyesine mebni hastalığın devam ve temadisi nâkabili tedavi bir şekil iktisabedeceği gibi yine röntgen ile vâkı olan muayenesinde midesi tevessü ederek sürrenin altına kadar sukut ettiği anlaşılmış ve mide usaresinin tahlilâtı neticesinde dahi sui hazım ve tegaddiye müptelâ olduğu tebeyyün eylemiş olduğundan hayat ve sihatini kurtarmak için beş ay müddetle Avrupa sanatoryuunlarında tedavi edilmesi tahtı vücutta görülmüş olmakla işbu rapor tanzim kılındı.

Dr. Suad Dr. Tefvik Rühdü
(Muvafık, muvafık sadaları)

MUSTAFA KEMÂL B. (Ertuğrul) —
Nafiz bey zaten hastadır. (Divan kararı reye sesleri)

EMİR Ps. (Sivas — Müzakereye hacet yok, reye reye...

REİS — Efendim Canik Mebusu Nafiz Beyin tam tahsisat almak şartıyla ve altı ay müddetle mezuniyetini kabul edenler lütfen ellerini kaldımsın. Kabul edilmiştir.

9. — Sivas Mebusu Vâsıf Beyle rüfekasının, Kartpostallarla matbu mektup zarflarına birer kuruş zamlı tahassül edecek tahsisatın Himayeietfal Cemiyetine itasına dair teklifi kanunisi ve Lâyiha Encümeni mazbatası (2/450)

REİS — Posta ve Telgraf ve Telefon müdüriyeti Umunisinee tabettirilen pullu zarf ve kartpostal fûruhtunun Himayeietfal Cemiyeti menfaatine terkine dair bir kanun teklifi vardır, ona dair Lâyiha Encümeni mazbatası okunacak...

Riyaseti Celileye

Posta ve Telgraf ve Telefon Müdüriyeti Umuniyesinde matbu pullu bir hayli mektup zarfı kartletr ve kartpostal mevcuttur. Bunlar Posta İdaresince ahaliye üzerlerinde matbu pulun fiyatıyla satılmakta ve zarf ve kart kâğıdının esmanı aranmamaktadır. Filhakika hükümetin halka böyle bir tehsilât ibrazı haddizatında münasip ise de eytami şühedaya hiçbir muaveneti nakdiye ifa edilmezken binlerle liralık zarf ve kart kâğıdının bedava sarfı caiz görülememek tabiidir. Bu sebeple bu kâğıtların esmanının Himayeietfal Cemiyetine bir muavenet olmak üzere

re pul esmaniyle birlikte istifasını teklif ve berveçhi âti mevaddı kanuniyeyi arz eylerim.

Kanun lâiyhası

MADDE 1. — Posta ve Telgraf ve Telefon Müdüriyeti Umuniyesince üzerlerinde matbu pul olarak mevkii fûruhta vaz'olunan kartpostal ve mektup zarfı ve kartletrler, üzerlerindeki pul esmanından maada birer kuruş kıymeti maktua ile fûruht olunur.

MADDE 2. — Kâğıt esmanı olarak beher zarf ve karttan hâsıl olacak birer kuruş Himayeietfal Cemiyetine iane edilir.

MADDE 3. — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren mer'îdir.

MADDE 4. — İşbu kanunun icrasına Maliye ve Dahiliye vekilleri memurdur.

Sivas Mebusu	Bolu Mebusu
Vâsıf	Dr. Fuad
Bolu	Üsküdar
Tunalı Hilmi	Neşet
İzmir	Karahisarı Sahib
Yunus Nâdi	Ali

Lâyiha Encümeni mazbatası

Posta ve Telgraf Müdüriyeti Umuniyesince bu kere imal ve mevkii fûruhta vaz'ettirilecek olan pullu mektup zarfı ve kart postalların üzerlerindeki pul esmanından maada birer kuruş kıymeti maktua ile fûruhtu ve beher zarf ve kartlardan kâğıt esmanı olarak alınacak bir kuruşun Himayeietfal Cemiyeti menfaatine terki lüzumuna dair Sivas Mebusu Vâsıf Beyin ve rüfekasının lâyihai kanuniyeleri mütalâa ve tetkik olundu.

Esasen posta ücretlerinin lüzumundan ziyade gâli olması ve bu sebepten dolayı mektup ücretlerinin üç kuruş olduğu zamanki hâsılatla beş kuruşa iblâğ edildikten sonraki hâsılat arasında pek ziyade noksanii fark bulunduğu da resmen sabit olmuş bulunması hasabiyle posta ücretlerinin şu suretle bir kat daha tezyidi muvafık olamayacağı ve Posta ve Telgraf Müdüriyeti Umuniyesi muayyen bir ücreti beyiye mukabilinde mezkûr zarf ve kartları Himayeietfal Cemiyetleri marifetiyle fûruht ettirdiği takdirde maksadı muavenetin mehmaemken temin edilmiş

olacağı cihetle teklifi mezkûr şayarı müzakere görülmüyerek reddedilmiştir.

Lâyiha Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Lâzistan	Yozgad
Esad	Süleyman Sırrı
Kâtip	Âza
Ertuğrul
Necib	
Âza	Âza
.....
Âza	Âza
.....
Âza	Âza
.....
Âza	
.....	

TUNALI HİLMİ B. (Bolu) — Arkadaşlar evveleminde maddi düşünelim. Kendimi bileli bir kanaatim vardır ki, o da memlekette mevcut tehlikelerin en büyüğü memleketin boşluğudur. Bu memleketi eğer ben Türk, ben İslâm doldurmazsam, Allah korusun, başka unsurlar doluracaktır.

Binaenaleyh evveleminde neslin bol olmasını temin etmek lâzımdır. (Salih Efendinin kanununa müracaat, sesleri) Bu cihet Salih Efendi kanununa aittir. Bir kere ocaklar kurulduktan sonra vücuda getireceğimiz zürriyetin idamei hayatı meselesi, memleketin hayat meselesidir. İstikbal ve âtisi meselesidir. Bahusus Harbi Umuminin iptidasından ve hattâ Balkan Harbinden beri devam eden felâketli günlerin neticesi olmak üzere memleket, şüheda evlâdiyle dolmuş bir haldedir. Yani ortada gördüğümüz erkeklerin çoğu küçük çocuklar, oğlanlar... ve çoğu da benim gibi ihtiyarlardır. Bu arada bir de analar vardır ki, bunlar da şehitlerin bıraktığı emanetlerdir. Ve birtakım öksüzler de var. Onlar yine bir dereceye kadar daha az bedbahtlardır. Çünkü hiç olmazsa anaları vardır. Fakat babaları gibi analarını da kaybetmiş kaç binlerce yetim var, acaba bu memlekette?...

Lâyiha Encümeni bu hayati meseleye, nüfuzu nazarla bir kanaat husule getirdikten sonra bir karar vermiş bulunuyor. Posta pulları zaten pahalı imiş. Varsın istediği kadar pahalı olsun, ben ona beş kuruş verirken altı kuruş vermeyi şeref bilirim, ve evlâdi şühedaya yardım edemezken bu sayede yardım da etmiş olurum. Faraza diyorum;

ben köylü, ayda yılda yazdığım bir mektuba kırk para fazla verirsem ve ben şehit ninesi, öksüzler ninesi, ayda yılda yazdığım mektuba ayda bir kuruş ziyade verirsem ne ehemmiyeti olur? Bahusus muhabereyi fazla yapanların kısmı âzayı zengin veya tüccar kısmıdır. Onlar bunu kemali mennü şükran ile kabul etsinler, onlar kemali mennü şükran ile kabul ederlerse Meclis de bu teklifi kemali mennü şükran ile kabul ederler. (Bravo sadaları).

DOKTOR FUAD B. (Bolu) — Efendiler malûmu âlileridir ki Posta ve Têlgraf Müdüriyeti Umumiyesi pullu zarflar ve kartlar yaptırmıştır. Ve bu yaptırdığı kart ve zarfların esmanı olarak milletten bir şey istediği de yok. Biz bu ciheti düşündük ve bu hususa dair Vasıf Beyle beraber evvele Maliye Vekili Hasan Beyle görüşerek fikir ve mütalâalarını alarak Heyeti Vekileye müracaat etmiştik... Heyeti Vekile bunun bir kanun şeklinde çıkmasını tenzibetti. Bu bizim salâhiyetimiz dâhilinde değildir, bir teklifi kanuni yapın dediler. Biz de teklifi kanuniyi yaptık efendim. Bizim istediğimiz, Posta Müdüriyeti Umumiyesi zarf ve kartpostallar tabii için masraf yapmıştır. Ve bunları meccanen tevzi etmek mecburiyetinde değildir.

Biz diyoruz ki mektup gönderecek kimse hariçten kırk para vererek bir zarf alıyor. Bu zarfı hariçten alacağına hükümet sarf ettiği zarf bedelini, bize, Himayei Etfale versin, on para, yirmi para her ne ise aradaki zarf farkı bize aidolsun. Parâ meselesi, bu teklif bilâhara Kavanin ve Muvazenei Maliye encümenlerine gider ve tesviye edilir...

Bizim namusumuza, şefkatimize tevdi edilen evlâdi şüheda için bir zarf başına on para, yirmi para bir fark alırsak hiç kimse bunu esirgemez... Bu suretle evlâdi şüheda da müreffeh ve mesudolur....

Onun için rica ediyorum bu teklifi kabul ediniz (Muvafık sesleri).

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Reis Bey Encümen namına söyleyelim mi?

YAHYA GALİB B. (Kırşehir) — Bunun aleyhinde söz dinlemeyiz.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Efendim evlâdi şühedanın terfihini ve tehvini ihtiyacını arzu etmeyen hiçbir kimse, hiçbir viedan tasavvur edilmez. Yalnız mektuplar şimdiye kadar beş kuruş mukabilinde sevk edilirken bu

defa Posta Müdüriyeti Umumiyesi pullu zarflar çıkarmış ve Himayei Etfale demiş ki; bunları size teslim edelim, altı kuruşa satın, beş kuruşu pul parasını bize verin; ve kırk para fark size kalsın... Tabii mesele para işi olduğu için Himayei Etfal doğrudan doğruya kabule cesaret edemezdi. Bunu bir kanun şeklinde Meclisi Âliye arz etmişler. Diyorlar ki : Alınacak olan kırk para fark evlâdı şühedaya sarf edilecektir. Evet erbabı servet bu parayı verebilir. Fakat mâlûmuâliniz telgraf ücreti ve posta ücreti te-zayüdedince hasılatı umumiyesi de zannedirim daha ziyade tenezzül eder. O zaman, halk kırk paralık kâğıt alır ve dört tane zarf yapar ve bunu bu suretle istimal eder. Fukara var ki, kendisi için kâğıt almaya da mecbur olmuyor.

HAKKI B. (Van) — Diğer zarf ve kâğıtlar inhisara alınmış değildir.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Devanila) — Encümen diyor ki, mademki, Posta ve Telgraf İdaresi Himayeietfale bir muavenet icra etmek istiyor, bu zarfları yüzde beş veyahut yüzde sekiz aidat ile Himayeietfale terk etsin, Himayeietfal satın ve aidatını evlâdı şühedaya hasretsin.

SEREF B. (Edirne) — Efendim mesele basittir. Görüyorum ki, Meclisi Âli meseleyi tamamıyla kabul etmiş bir şekildedir. Esasen bir arkadaşımızın dediği gibi, diğer zarflar ve kâğıtlar tahtı inhisara alınmış değildir. Her şey serbesttir; bundaki maksat da, pullu zarf ve kart ile muhabere yapan bizim köylümüz değildir; bana gösterebilir misiniz ki, şimdiye kadar bir köylü pullu zarf alıp da mektup yazmış.. Bunlarla muhabere, bizim gibiler beyninde cereyan edecek bir şeydir. Sonra bu beş para, on para, verilecek fazla paralar ne ise, onlar; aziz Türkiye'nin şan ve şerefi ve hayatı istiklâli uğruna kan döken ve şehidolan zavallı biçarelerin evlâdına aittir. Eğer farkı fiyat meselesinde tereddüdedilirse Muvazenei Maliye Encümeni parasını tetkik eder ve bir fiyat tesbit eyler. (Muvazeneye taallük eden cihazları yoktur sadaları)

Dr. FİKRET B. (Kozan) — Efendim zannedirim ki, mesele yanlış anlaşılıyor; mektup yine beş kuruştur. Ve herkes mektubunu, beş kuruşluk pul yapıştırarak gönderecektir. Yalnız pulu üzerinde olan, matbu zarflar vardır ki, onları altı kuruşa alacak ve zaten hariçten zarf alırsa, bakkaldan zarf alırsa altmış paradır; pul ücreti de beş kuruştur, bu daha kârlı.. Sonra herkes

pullu zarf almaya mecbur değildir. Ve bunda mucibi tereddüt bir cihet de yoktur. (Müzakere kâfi sadaları)

REİS — Efendim müzakereyi kâfi görenler lütfen el kaldırsınlar. Müzakere kâfi görülmüştür.

Efendim Lâyiha Encümeninin mazbatasını - ki, kredi mutazammındır - onu reye koyuyorum. Lâyiha Encümeninin mazbatasını kabul edenler ellerini kaldırsınlar. Mazbata reddedilmiştir. Teklifi Muvazenei Maliye Encümenine gönderiyoruz.

YAHYA GALİB B. (Kırşehir) — Encümene gitmesine lüzum yoktur. Beyefendi. (Hacet yoktur sadaları)

MUSTAFA KEMAL B. (Ertuğrul) — Bu kanun vâridat ve masarifatı devlete taallük etmediğinden, Muvazenei Maliye ve Kavanini Maliye encümenlerine gitmesine lüzum yoktur. Hangi sahibi vicdan bulunur ki, şühedanın evlâdı uğruna para vermesin.

FEYZİ Ef. (Malatya) — Her halde kanun aynen kabul edilmelidir. Uzunboylu müzakereye hacet yoktur.

REİS — Efendim bir teklif var; kanun tezyit veya tenkisi vâridata taallük etmediğinden encümene gitmesine lüzum yoktur. Şimdi ruznameye alarak müzakere edilsin, deniliyor. (Kabul sesleri) Bu teklifi kabul edenler ellerini kaldırsınlar. Teklif kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mıdır? (Yok sesleri) o halde heyeti umumiyesini kabul edenler ellerini kaldırsınlar. Heyeti umumiyesi kabul edilmiştir.

SALÂHADDİN B. (Mersin) — Müsaade buyurursanız bir şey arz edeceğim. Himayeietfal Cemiyetine muavenete taraftar olmıyan kimse yoktur. Binaenaleyh esas itibariyle Posta İdaresinin revaca çıkaracağı zarf ve kartları Himayeietfal Cemiyeti vasıtasıyla mevkiî fûruhta çıkarılması ve cemiyetin de muayyen bir fiyat zammetmesi esası kabul edilmiştir. Binaenaleyh böyle bir kanuna bendenize lüzum yoktur. Bir kararla mezuniyet verilirse kâfidir. (Doğru sesleri)

Dr. FUAD B. (Bolu) — Biz de bu mezuniyeti istiyoruz.

SALÂHADDİN B. (Mersin) — Himayeietfal devletin resmî değil, fakat doğrudan doğruya bir cemiyeti hayriyesidir. Binaenaleyh böyle bir

kanunla meseleyi takyide lüzum yoktur. Cemiyetin muayyen bir fiyat zammını Meclis kabul etmiştir. Kanun olamaz.

SALİH Ef. (Erzurum) — 100 bin liralık tabettirilen pullardan 8 bin liralığı kartpostal ve zarf üzerine yapıştırılmış bir haldedir. Bunlar doğrudan doğruya ve kırk para fark ile satılmak üzere Himayeietfal Cemiyetine tahsis edilirse bu adamlar da alacakları parayı memleketin fukarayı etfalı için sarf ederler. Postanelerde pullu zarflar altı kuruşa satılsın ve kırk parası ezgayrimasraf ve doğrudan doğruya Himayeietfal Cemiyetine devredilsin. Yok Himayeietfal Cemiyeti bunları kendi satmak isterse o farkı da memurlarına verir ve sonra fukaranın eline on para geçmez.

Dr. FUAD B. (Bolu) — Salih Efendinin teklifi muvafaktır ve biz de böyle düşünüyoruz. Zaten Posta Müdüriyetinde ne kadar zarf ve ne kadar kartpostal olduğu tesbit edilmiştir; bu muayyendir. Binaenaleyh gişeden satılacak zarflardan kırk para ve kartpostalardan yirmi para alınacak. Fazla para, bize devrolunacaktır.

Sonra Selâhaddin Beyefendi bir şey buyurdular. Esasen cemiyetimiz bir cemiyeti hayriyedir. Ve nizamnamemizde Hükümetin her vakit ve her zaman muamelâtımızı kontrol hakkı vardır. Her gün gelir, umuru maliyesini teftiş edebilirler, kaydolan arkadaşlarımızın da teftiş hakkı vardır, Hükümetin de..

MUSTAFA KEMAL B. (Ertuğrul) — Kanun bir mecburiyeti katiye tahtında tanzim edilir. Halbuki bunda öyle bir mecburiyet yok; Yalnız Meclisi Âli bir haleti ruhiye gösteriyor ki, kırk para fark Himayeietfale verilsin.

REİS — Bu mesele hakkında bir maddei kanuniyeye hacet olmadığını teklif ediyorlar.

SALÂHADDİN B. (Mersin) — Evet, yalnız tasvip lâzımdır.

REİS — Böyle bir teklif var. Fakat...

TUNALI HİLMİ B. (Bolu) — Reis Bey bu hususta iki kelimem var. Bu meselede bir mecburiyeti kanuniye vardır. Zira pulun beş kuruşa satılması kanunen takarrür etmiştir. Binaenaleyh beş kuruşluk pul 6 kuruşa satılıp kırk para farkın Himayeietfale terki ancak kanun ile olur efendim.

YAHYA GALİB B. (Kırşehir) — Bu Meclis meselesi değil, rica ederim.

REİS — Efendim birinci maddeyi okutuyoruz.

MADDE 1. — Posta ve Telgraf ve Telefon Müdüriyeti Umumiyesince üzerlerinde matbu pul olarak mevki furuhta vaz'olunan kartpostal ve mektup zarfı ve letrler, üzerlerindeki pul esmanından maada birer kuruş kıymeti mak-tua ile furuht olunur.

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Şimdi efendim, Posta ve Telgraf Müdüriyeti Umumiyesinin yaptırdığı zarfların fiyatı beş kuruştur. Yalnız pulusuz bir zarf olsaydı acaba fark olur muydu?

Dr. FUAD B. (Bolu) — Fark yoktur.

HÜSEYİN AVNİ B. (Devamla) — Olmamasına nazaran, bu bapta bir kanuna da lüzum yoktur. Bu iane tarzında bir şeydir. Yalnız zarfların miktarı malûm olmak lâzımdır. Bunu kim tesbit edecek?

YAHYA GALİB B. (Kırşehir) — Acaba zarflar için postane bir masraf yapmış mıdır? Yaptı ise masrafı nereden çıkıyor? Bunu Maliye Vekili söylesin. Elbette malûmatı vardır?

REİS — Efendim, maddeyi okuduk. Tadil teklifi de yoktur. Binaenaleyh....

MALİYE VEKİLİ HASAN B. (Trabzon) — Müsaade buyurun efendim. Elde mevcut Posta Nizamnamesi mucibince başka memleketlerin hemen hiçbirinde enisali olmıyan meccanen postadan zarf tevdi usulü bizde vardır.

CELÂL NURİ B. (Gelibolu) — Birçok yerlerde vardır.

MALİYE VEKİLİ HASAN B. (Devamla) — Bir, iki memlekete munhâsırdır ve Oskan Efendinin icadıdır.

CELÂL NURİ B. (Gelibolu) — Ondan çok evveldir.

HASAN B. (Devamla) — Hayır efendim, Oskan Efendinin yaptığı bir şeydir. Posta idarelerinde üzerinde pulu mevcut dangalı zarflar vardır. Mektup yazmak isteyen bir adama yalnız pul parası mukabilinde posta idaresi onlardan verir. Ayrıca zarf parası almaz. Suhulet olmak üzere verir. Bunun icadından maksat, erbabi muhabereye suhulet göstermek ve posta varidatını tezyidetmek için pul satmaya çalışmaktır. Bunu Himayeietfale bırakmak hazinei

devlete fedakârlık yüklemek değildir. Biz yine her mektup için ılsak lâzımgelen pul parasını alacağız. Yalnız o kâğıdın, o zarfın bir masrafı var ki, posta bunun için - Nizamname mucibince - esasen para talebedemez.

Dr. FUAD B. (Bolu) — Biz de bunu istiyoruz.

MALİYE VEKİLİ HASAN B. (Devamla) — Bu, meccanen ona buna verileceğine ve herkes bakkaldan 40 - 60 paraya âdi zarf alıp ve o mektubu postaneye getirip üzerine beş kuruluştuk pul ılsak ettireceğine, bu zarfların Himayei Etfale verilir 30 - 40 paraya satıp ashabı muhaberenin alması daha doğrudur. Postahane ihtiyari olmak üzere, bu zarfları isterse yapar. İsterse yapmaz. Böyle yapmaya postanın mecburiyeti nizamiyesi de yoktur. Her müracaat edene yani «Bana meccanen zarf ver» diyene zarf vermeye - Nizamname mucibince - mecbur değildir. İsterse verir, isterse vermez. Yalnız tabı ve imal edilmiş ekte - postada - bir miktar zarf vardır. Meccanen verilmek için. Bu ekte mevcut zarf ve kartpostalları Himayei Etfal, «Meccanen ona buna vereceğinize bize yerin» diye postahaneye müracaat ediyor, «Himayei Etfal her vechile muhtacı muavenettir. Himayei Etfalin beslemeye mecbur olduğu şüheda evlâdına yardım etmek herkesin vazifesidir. Bu zarflarla kartpostalları tensibederseniz biz satalım ve mukabilinde 20 - 40 para alalım. Himayei Etfalin ihtiyacatını da bununla tehvin edelim» dediler. Mesele bundan ibarettir. Hazinesinin bunda hiçbir kaydı ve alâkası yoktur. Esasen Posta ve Telgraf İdaresi bu zarflar için para istiyemez. Zarfları halka meccanen vermeye de mecbur değildir. Binaenaleyh maliyeye, hazineye hiçbir taallûku yoktur. Bendeniz esas itibariyle buna mümanaat edecek bir şey görmüyorum.

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Kontrolsüz bir şey oluyor. Bu nasıl olur?

MALİYE VEKİLİ HASAN B. (Devamla) — Kaç paraya sattığımızı mı kontrol etmek istiyorsunuz?

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Hayır. Posta İdaresi pul yerine onu sürer.

MALİYE VEKİLİ HASAN B. (Devamla) — Müsaade buyurunuz efendim. Zarfın adedinin her bir tanesi için kaç para alacağı tâyin edildikten sonra posta idarelerince tevzi edilecek

zarfların adedi malûmdur. Gayrimuayyen değildir, bu malûm olduğuna nazaran Himayei Etfal kasasına kaç para gireceği de bu pulların muayyen miktarından, muayyen esmanından, bedelinden bilhesap bulunabilir ve anlaşılır, teftiş de edilebilir.

REŞAD B. (Saruhan) — Beyefendinin izahatından anladık ki, bu mecburi değil. Ve Hazineye taallûku yoktur. Madem ki böyledir bunun için ne kanun tedvinine ihtiyaç ve ne de bir karar istihsaline veya bir mezuniyet almaya lüzum vardır. Binaenaleyh bize hiç taallûku yoktur. (Evet, evet tamam sesleri)

Dr. FUAD B. (Bolu) — Meclisi Âlice muvafakat edildiği zapta geçmelidir, efendim.

YAHYA GALİB B. (Kırşehir) — Yalnız efendim, benim gördüğüm bir şey varsa esas kayboluyor. Posta İdaresi bu zarfların imal ve tabı için para vermiş mi? - Ama para ile vermiş, ama meccanen... o başka - ayrıca zarfın kâğıdı için yalnız para vermiş midir? Eğer vermiş ise ne mecburiyeti vardır, böyle meccanen zarf dağıtmaya; bu haizi ehemmiyet bir meseledir. Posta İdaresinde mevcut zarflar bittikten sonra tekrar tabı ve imal edilecek mi? Edilecekse bunun masrafını yine Posta İdaresi mi verecek? Yoksa cemiyet mi?.. Bu da anlaşılmalı ve bu mesele tamamen tavazzuh etmelidir.

REİS — Efendim, başka söz alan yok. Muhelif mealde iki teklif vardır. Birisi karar şeklinde tasdika iktiran etmesi, ikincisi...

NECİB B. (Ertuğrul) — Kartlar var beyim, o mecburi değildir. Onun için kanuna lüzum vardır.

ABDULLAH Ef. (İzmit) — Kart meselesi böyle değildir. Kartı her halde postahaneye vermek mecburiyetindedir. Onun için kanun lâzımdır.

MALİYE VEKİLİ HASAN B. (Trabzon) — Postahanenin meccanen zarf ve kart tevziine mecburiyeti yoktur.

REİS — Şimdi efendim, diğer bir teklif de meselenin bittasvîp makamı aidine gönderilmesi ve kanun veya kararın ittihazına hacet olmadığı şeklindedir. (Hay hay sesleri)

Dr. FUAD B. (Bolu) — Yalnız bir şeyin ilâvesini rica edeceğim. Daha fazla fiyata çıkması da vâridihâtrı olacağı için fazla fiyatla satılmasına cevaz verilmemek şartıyla...

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Mevcut sarf edildikten sonra imal ve istihlâki devam edecek midir? Bu tavazzuh etmeli.

REİS — Mevcut sarf edilinceye kadar...

Dr. FUAD B. (Bolu) — Şüphesiz efendim. O vakte kadar muteber olmak şartıyla... Eğer bilâhara masrafını cemiyet vermek şartıyla muvafakat talebi Meclisi Âlice husule gelirse bu masrafı da cemiyet yapabilir. Fakat şimdiki halde bu zarf ve kartpostallar muayyendir. Kararın fazlasına şümulü yoktur. Sonra aynı mevzuda bir şey daha rica edeceğim. Cemiyet sermayesini tedarik ettikten sonra kâğıdı imaliye masrafını cemiyet verebilir.

HÜSEYİN AVNİ B. (Erzurum) — Esasen, para verilmiyormuş, bunu her sene yapıyorlarmış. Cemiyet neden para sarf etsin? Cemiyet şimdiye kadar Posta İdaresinden nasıl alıyorsa şimdiden sonra da böyle alırlar ve öyle sarf ve istihlâk ederler.

REİS — (Mevcut kartpostallarla zarfların muayyen bir ücretle satılarak farkının Himayieftfal Cemiyetine terkini) kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir, efendim. Posta ve telgraf Müdüriyeti Umumiyesine tebliğ ederiz.

Dr. FUAD B. (Bolu) — Teşekkür ederim, Himayieftfal Cemiyeti namına....

3. — *Kırşehir Mebusu Yahya Galib Beyle rüfekâsının, zürrain Harbi Umumi içindeki senelere ait âşarı aynıye zimmetlerinin tecili hakkında takriri*

REİS — Efendim Kırşehir Mebusu Yahya Galib Beyin âşar zimmetlerine mütaallik bir teklifi var.

B. M. M. Riyaseti Celilesine

Harbi Umumi içindeki senelere ait âşarı aynıye bakayasının aynen tesviyesi kabil olamaması dolayısıyla aidolduğu seneler rayicine göre tahsil edilmesi İstanbul Hükümetince taşra memurini maliyesine tebliğ edilmişti. Ahali kuranın duçar oldukları perişaniyet, zimmetlerini tesviyeye imkân bırakmadığından, nakden dahi tahsili kaabil olamamış idi. Bu defa bakayanın tahsiline germiyet verildiği ve hattâ işbu zimematın tahsili için ellerindeki emval ve çift hayvanatı da haczedildiğinden dairei intihabiyemize şikâyet ve Meclisi Celilinizden istitaf edilmektedir. Matlubatı Hazinesin tahsiline teşebbüs edilmesine bir şey deni-

lemez ise de Hükümetin beher kilesini işe için ahaliden altmış kuruşa mubayaa ettiği zehair esmanının zurradan üç yüz kuruş üzerinden tahsil edilmesi adalet ile kabili tevfiik değildir.

Hükümeti milliyenin teşekkülünde kavayini mevcudenin meriyeti ahkâmı cari olmasına Meclisi Âlinizce karar verilmiş ise de İstanbul Hükümetinin akıl ve mantık hilâfındaki her bir emrinin icrasına teşebbüs edilerek, ızrası ahali cihetine gidilmesinin muvafık olmadığı Maliye Vekâletine bildirilmiş ise de, evamiri mevcude hilâfına hareket edemeyeceğini beyan buyurmuşlardır.

Şu halde zurrain vaziyeti hazırası ve ihtiyacı şedidesi nazarı dikkate alınmıyarak, her türlü cebir ve zor ile yalnız menafii maliyenin teminine hasru faaliyet edilmesi ve hukuku ahalinin hariç ezhesap tutulması halk hükümetiyle kabili tevfiik olmadığı itikatındayız. Binaenaleyh zehairi aynıyeden zimmeti olanların zimmetleri, ya aynen veyahut halihazır rayicine göre tahsil edilerek ve ellerinde hububat bulunmıyan ve tesviyei deyne imkân bulanmıyan fukarayı zurrain borçlarının da vakti hasada talik suretiyle ızrası adalet edilmesi hususunun Maliye Vekâletine emir ve tebliğ buyurulmasını arz ve teklif eyleriz.

13 Şubat 1338

Kırşehir Mebusu
Yahya Galib

Mersin Mebusu
Cevdet

Mersin Mebusu
Sadık

YAHYA GALİB B. (Kırşehir) - Arzu buyurursanız izah edeyim. (Muvafık, sadaları) (Hacet yok, sesleri)

MALİYE VEKİLİ HASAN B. (Trabzon) — Efendim, takririn müeddası vârittir. Ancak mesele, mahiyet itibariyle hukuku hazinenin bir kısmının terki mahiyetini ihtiva etmek cihetiyle, Heyeti Celilenizin kararına mütevakkıftır. 1333 - 1334 senelerinde tavizen verilen hububatın tabii Hükümete mal olduğu fiyatı başkadır. Bugünkü alacağımız hububatın fiyatı da başkadır. Arayerdeki farkı fiyat Hazine aleyhine ve hiç şüphe yok ki, muhtacı muavenet olan fukarayı zurrain lehinedir. Bu fedakârlığın yapılmamasını talebedecek değilim. Onun kanuna veya bir karara mütevakkıf olduğunu arz etmek isterim. Binaenaleyh bu herkes için midir?